

STORTINGET

Representantforslag 72 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Sylvi Listhaug, Morten Wold
og Morten Stordalen

Dokument 8:72 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Sylvi Listhaug, Morten Wold og Morten Stordalen om strengere språkkrav for hel- sepersoneell

Til Stortinget

Bakgrunn

Gode norskkunnskaper i helsevesenet er avgjørende for at ansatte skal klare å kommunisere både muntlig og skriftlig med pasienter, pårørende og annet helsepersonell. Hvis helsepersonell snakker dårlig norsk, kan det føre til situasjoner som utgjør en fare for pasientsikkerheten. Misforståelser om medisiner eller behandlingstilbud som skyldes svake språkferdigheter, kan få fatale konsekvenser for pasienter. I eldreomsorgen blir også mange brukere utrygge hvis de ikke kan kommunisere på norsk med de ansatte.

Helsepersonell har ved flere anledninger advart mot konsekvensene av at ansatte i helsevesenet ikke behersker norsk godt nok til å gi en trygg og sikker pasientbehandling. En undersøkelse blant sykepleiere om språkproblemer, utført av Sykepleierforbundet i 2015, viste mange urovekkende funn. Hele 90 prosent av sykepleierne svarte at det var språkproblemer i helsevesenet, og 40 prosent var enig i at språkproblemer på deres arbeidsplass hadde ført til dårligere omsorg for pasientene. Det mest alvorlige funnet i undersøkelsen var at 15 prosent av sykepleierne mente at språkproblemer på deres arbeidsplass hadde ført til fare for liv og helse.

Det er få kommuner som har innført kommunale språkkrav til helsepersonell. Det er heller ikke blitt gjennomført en nasjonal kartlegging av språkferdighetene i helsevesenet. I januar 2017 ble det innført nye krav for å få autorisasjon som helsepersonell i Norge, for søkere med utdanning fra land utenfor EU/EØS og Sveits, jf. forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits. Men det er mange som faller utenfor dette språkkravet. Kravet gjelder f.eks. ikke for helsepersonell som tok utdanningen utenfor EU før kravet ble innført, og heller ikke for dem som har tatt utdanningen i et EU-land.

Forslagsstillerne foreslår at regjeringen gjennomfører en systematisk kartlegging av alle ansatte i spesialist- og primærhelsetjenesten for å avdekke svake norskkunnskaper. Ansatte som ikke oppfyller kravene, må gjennomføre en norskopplæring og bestå en norsktest i etterkant for å kunne fortsette i en stilling med pasientkontakt.

Gjennomgang av norskkunnskapene blant helsepersonell i Oslo og Drammen kommune viser at behovet for å heve språkferdighetene blant en del ansatte er stort. De fleste ansatte som har svake norskkunnskaper, har også satt pris på at de får norskopplæring som dekkes av arbeidsgiveren.

Forslagsstillerne foreslår at det stilles samme krav om norskferdigheter for ansatte i helsevesenet som i barnehageloven. Alle ansatte som har kontakt med brukere, må bestå en norskprøve på minimum B1-nivå (mellomnivå). For stillinger som krever høyere utdanning, foreslås det at en må ha bestått en norskprøve på B2-nivå (høyere mellomnivå), som er kravet for opptak til høyere utdanning og autorisasjon for helsepersonell i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen kartlegge språkferdighetene til ansatte i spesialist- og primærhelsetjenesten og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.
2. Stortinget ber regjeringen tilby norskopplæring til ansatte i spesialist- og primærhelsetjenesten som etter en kartlegging viser seg å ha for svake norskkunnskaper, og stille krav i etterkant av språkopplæringen om at norsktest må være bestått for å ha en stilling med pasientkontakt.
3. Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovendringer for å innføre krav om å ha bestått norsktest på minimum B1-nivå for å ha pasientkontakt i helsevesenet og å ha bestått norsktest på B2-nivå for stillinger som krever høyere utdanning.

5. februar 2025

Bård Høksrud

Sylvi Listhaug

Morten Wold

Morten Stordalen